

T.C.
ADALET BAKANLIğI
Ceza İşleri Genel Müdürlüğü

Konu :Türk Ceza Adalet Sisteminin Etkinliğinin Geliştirilmesi Projesi (CAS) Kapsamında Gerçekleştirilen Almanya Çalışma Ziyareti Raporu

Avrupa standartları ile uyumlu olarak Türk Ceza Adalet Sisteminin geliştirilmesini temin etmek ve ceza alanında insan hakları standartlarının uygulanmasını sağlamak amacıyla Bakanlığımız ve diğer paydaş kurumlarca yürütölen “Türk Ceza Adalet Sisteminin Etkinliğinin Geliştirilmesi Projesi” kapsamında, soruşturma sürecinde adli tıp raporlarının hazırlanması ve değerlendirilmesi, yaşama hakkı ve işkence yasağının ihlali sonucu meydana gelen olaylarda etkin soruşturma yöntemi, ölü muayene ve otopsi konu başlıklarına yönelik olarak en iyi uygulamaları yerinde görmek amacıyla 27 ilâ 30 Mayıs 2013 tarihleri arasında Almanya’ya resmi bir çalışma ziyareti düzenlenmiştir. Ziyarete katılan heyette, heyet başkanı olarak Ceza İşleri Genel Müdür Yardımcısı Aytekin SAKARYA, Ceza İşleri Genel Müdürlüğü Tetkik Hâkimi Burcu AYKAR, Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü İnsan Hakları Daire Başkanlığı Tetkik Hâkimi Abdülkadir KARAARSLAN, Adli Tıp Kurumu Başkan Yardımcısı Yard. Doç. Dr. Hızır ASLIYÜKSEK, Ankara Cumhuriyet Başsavcı Vekili Kemal DEMİRDÖN, Seferihisar Cumhuriyet Başsavcısı Ahmet YAVUZ, HSYK Tetkik Hâkimi Hasan ÖZDEMİR, Yargıtay Tetkik Hâkimi Mehmet KÖSE, İzmir Cumhuriyet Savcıları Mustafa ÖZTÜRK ve Arif Hikmet ORUÇ, Ankara Cumhuriyet Savcısı Hakan BÜYÜKABACI, İstanbul Anadolu Cumhuriyet Savcıları Doğan GEDİK ve Ahmet ÇEKİÇ, 3. Sınıf Emniyet Müdürü Sedat ÖZCAN ve Av. Onur TATAR yer almışlardır.

Çalışma ziyaretinin ilk gününde Lübeck Bölge Mahkemesi Başkan Yardımcısı Sayın Hartmut Schneider ve Oldenburg Yerel Mahkemesi Ceza Hukuku Hâkimi Sayın Thore Böttger heyetimizi Bölge Mahkemesi binası önünde karşılamışlardır. Sonrasında heyetimizle birlikte Mahkemeye ait eğitim binasına geçilmiştir. Kendisini tanıtarak konuşmaya başlayan Sayın Hartmut, Lübeck Bölge Mahkemesi’nin büyük ölçekli bir mahkeme olmadığını belirtmiştir. Eyalet Mahkemesine bağlı dört Bölge Mahkemesinden birinin Lübeck Bölge Mahkemesi olduğunu ve 44 hâkimin bu mahkemede, 67 hâkimin ise birinci derece mahkemelerde görev yaptığını ifade etmiştir.

Almanya’da bir yıl içerisinde görülmekte olan bir davanın %80’lik kısmının tamamlanabilmesi adil yargılanma hakkı açısından önemli bir uygulama örneğidir. Alman Ceza Muhakemesi Kanunu’na göre savcılık aşamasında yürütülen tahkikat sonucunda takipsizlik kararı verilebildiği gibi, yargılama aşamasında da mahkeme tarafından düşme kararına hükmedilebildiği, ancak iddianamenin kabulünden sonra düşme kararının verilebilmesi için tarafların mutabakatının mahkeme tarafından takdir edilmesi gerektiği hususu hukuk sistemimizde mevcut uzlaşma müessesesinin farklı bir tezahürü şeklindedir. Alman Anayasası’nda kişinin özgürlüğünden mahrum bırakıldığı alana ait ortak kurallarda anayasaya uygun yasal dayanak arandığı, özgürlüğün kolluk tarafından kısıtlanması halinde şüphelinin ancak gözaltına alındığı günün ertesi gün bitimine kadar gözaltında tutulabileceği, bu sürenin 47 saati geçemeyeceği, bu süreden sonra kişinin ancak hâkim kararı ile özgürlüğünden mahrum bırakılabileceği dikkat çekicidir. Gözaltı uygulamasında Alman hukuk sistemi ile hukuk sistemimiz arasındaki farklılığı ortaya koymaktadır. Kısa süreli gözaltında bulundurma olaylarında polisin kişiyi re’sen serbest bırakabilmesi ve ceza kanunu kapsamına giren olaylarda savcının gözaltı kararına ihtiyaç duyması halinde mutlaka hâkimden karar alması gerektiği yönündeki uygulama, insan hakları ve koruma tedbirleri standartları açısından farklılık arz etmektedir.

Anayasal haklar çerçevesinde özgürlüklerin kısıtlanması konusunda asgari standartların bulunduğu, ceza usulüne ilişkin gözaltıların baskın alan olarak ifade edildiği, devam eden davada sanığın tutuklanabilme gerekçesinin kaçma ihtimalinin önüne geçmek olduğu, diğer bir amacının ise delillerin karartılmasını engellemek olduğu, şüphelinin Ceza Usul Yasasına göre gözaltına alındığı, hakkında tutuklama kararı çıkarıldığı veya psikiyatrik bir kliniğe yatırılması için başvurulduğu yetkililerce ifade edilen diğer hususlardır.

Kişinin özgürlüğünün kısıtlanabilmesi için, ilgilinin tıbben bu kısıtlamaya elverişli olması gerektiği, bu karar verilmeden önce kişinin hekim kontrolünden geçmesi yönündeki uygulama karşısında, kişinin gözaltına alındıktan sonra serbest bırakılması halinde hekim kontrolünden geçmesine gerek görülmemesi dikkat çekici olup, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi’nin, Sözleşme’nin 3’üncü maddesine yönelik ihlal kararları göz önüne alındığında bu husustaki hassas tavır karşısında düşündürücü bir uygulama örneğidir. Nezarethanelerde şüpheliyi gözlemlemek için tek bir hücrede video kamerasından canlı görüntü alınması ve bunun dışında nezarethanelerde kamera kaydı uygulamasına yer verilmemesi tespit edilen diğer bir husustur.

Almanya'da avukat derneklerinin eyalet düzeyinde baroya bağılı oldukları, baroların ise medeni hukuk hükümlerine tabi oldukları, bütün eyaletlerde avukatların baroya kayıtlı olmaları gerektiğı, ancak derneğe zorunlu üyeliğın esas olmadığı görülmektedir. Her avukatın kendisine zorunlu müdafilik kapsamında getirilen müvekkili kabul etmek zorunda olduğu, bunun tek istisnasının mücbir sebebe dayandığı, zorunlu müdafii atamasının ise, suça karşılık gelen yaptırımın 12 ayın üzerinde olması ve gözaltında iken tutukluluğa sevk edilen kişinin sorgusunun gerçekleştiğı hallere özgülendiğı öğrenilmiştir. Avukatlara dosya incelemesi konusunda sınırlama getirilmediğı, ancak istisnaî olarak terör suçları ile ilgili dosyalarda bu hakların kısıtlanabileceğı yönünde bir uygulamanın olduğu görülmüştür.

Savunma Avukatları Derneğı Başkanı Sayın Mrob, heyetimize yönelik yapmış olduğu sunumunda; Avrupa Konseyi'nin 12 Mart 2009 tarihli tavsiye kararında; kolluğa yönelik görevi başında kötü muamele iddiaları için soruşturma aşamasında bu görevi ifa edecek bağımsız bir kuruluş oluşturulmasını önerdiğini, bu önerinin dernek tarafından da desteklendiğini beyan etmiştir. Polis şiddeti vakalarında soruşturmanın bizzat polis tarafından yürütülmesi heyetimizce eleştirilmiştir.

Almanya'da Şiddete Karşı Koruma Kanunu'nun 1 Ocak 2002 tarihinde yürürlüğe girdiğı, mahkemece verilen tedbir kararının 6 aylık geçerliliğinin bulunduğu, mağdur şikâyetinden vazgeçerse verilen tedbir kararının geçerliliğinin kalmadığı, aynı zamanda aile içi şiddet vakalarında polisin hâkim kararına gerek kalmaksızın ortak konuta girebildiğı, kadına yönelik şiddette resmi birlikteliğın tedbir uygulaması için şart olmadığı tespitinde bulunulmuştur. Öte yandan tedbir kararına karşı bu Kanun kapsamında itiraz edilebilmektedir.

Şiddetten Korunma Kanunu'nun kadınları ve çocukları korumaya yönelik yeni bir kanun olduğu ve şiddete yönelik mücadele için beklentilere cevap vermek üzere çıkarıldığı yetkililerce dile getirilmiştir.

Lübeck Yerel Mahkemesi Hâkimi Sayın Franke çalışma ziyareti kapsamında heyetimize yönelik konuşmasında; Şiddete Karşı Koruma Kanunu'nun uygulanmasının Almanya'da çok yavaş bir süreç içinde gerçekleştiğini, polis teşkilatında da uygulamanın yerleşmesinin zaman aldığı, ev içi şiddetle ilgili önlem alma konusunda uygulamada öncelikli olarak çekingen davranıldığını, zaman içerisinde bu durumun doğru olmadığı düşünülerek, yasayla birlikte polis, savcılık ve mahkemelerde uzmanlaşmanın gelişmesi sonucu ev içi şiddetin bütün kurumlarda dikkate değer olarak görüldüğünü vurgulamıştır.

Bu kanun kapsamında; evden uzaklaştırma, kişinin eve yakın bir yere kadar gelmemesi, mağdurun düzenli olarak gittiği yerlere ulaşmasının önlenmesi, mağdurla telefon yoluyla temasa geçmesinin önlenmesi, failin mağdurla bir araya gelmesinin önlenmesi şeklinde tedbir kararları verilebilmektedir.

Almanya'da ceza infaz kurumlarının Adalet Bakanlığı'na bağlı olduğu ve ayrı bir adli kolluk teşkilatının bulunmadığı görülmektedir.

Eyalet Mahkemesi'ne bağlı dört Bölge Mahkemesi, Bölge Mahkemeleri'ne bağlı yirmi bir tane ilk derece mahkemesi, Lübeck Bölge Mahkemesi altında ise altı adet ilk derece mahkemesinin bulunduğu, hukuk davalarında maddi değer olarak 5.000 Euro'ya kadar olan davaların ilk derece mahkemelerinde görüldüğü, 5.001 Euro ve üzeri maddi değeri bulunan davaların ise Bölge Mahkemesi'nde görüldüğü tespit edilmiştir. Ceza davalarında ise cezanın ağırlığına bağlı olarak ilk derece veya bölge mahkemelerinin görevli olduğu gözlemlenmiştir.

Birinci derece ceza mahkemelerinde görülen davaların 14-21 yaş arası ile ilgili suçlar, 18-21 yaş yetişkin suçları ve kabahat teşkil eden suçlardan mütevellit olduğu belirtilmiştir.

Bölge Mahkemesi'nin ve Eyalet Mahkemesi'nin, birinci derece mahkeme olarak ele aldıkları davaların temyiz mercii Federal Alman Yargıtay'ıdır. Federal Alman Yüksek Yargıtay'ının, Eyalet Mahkemesi ceza daireleri arasındaki içtihat farklılıklarını çözüme kavuşturmakla da görevli olduğu tespitinde bulunulmuştur.

Bölge Mahkemesi'nin istinaf mahkemesi sıfatıyla çalışan bir dairesi de mevcut olup, Bölge Mahkemesi'nin istinaf mahkemesi sıfatıyla baktığı kararların temyizi ise Eyalet Yüksek Mahkemesi'nce gerçekleştirilmektedir. Ayrıca terör suçlarında ilk derece mahkemesi olarak Eyalet Yüksek Mahkemesi görev yapmaktadır. Bazı suçlarda ise Bölge Mahkemesi birinci derece mahkeme olarak görev yapmakta, hatta bu anlamda olgu tespiti de gerçekleştirmektedir.

İnsan hakları ihlalleri konusundaki davalar Federal Alman Anayasa Mahkemesi'nin görev alanına girmekle birlikte, Federal Alman Yargıtay'ının insan hakları konusunda bir karar vermesi halinde bu kararın temyiz incelemesi de Federal Alman Anayasa Mahkemesi tarafından gerçekleştirilmektedir.

Eyalet Yüksek Mahkemesi bünyesinde iki adet ceza dairesinin ve on yedi adet hukuk dairesinin olduğu, Eyalet Mahkemesi ceza dairelerinde üç hâkim bulunduğu, bu hâkimlerin hepsinin meslekten olduğu, sadece dosya üzerinden karar verdikleri, bu dairelerde duruşma

yapılmadığı, ancak istisnai durumlarda sözlü duruşma yapılabildiği, hükmün ise yazılı olarak verildiği gözlemlenmiştir. Eyalet Mahkemesi'nde terörizmle ilgili davalarda sözlü duruşma yapılabildiği, yerel mahkemelerden gelen temyiz dosyalarında ise sadece usulî açıdan denetim yapıldığı, delillerin bu aşamada yeniden toplanmadığı ve sözlü duruşmanın da yapılmadığı öğrenilmiştir. Yerel mahkemelerin verdikleri idari para cezalarına ilişkin itirazların da Eyalet Mahkemesi tarafından incelendiğinden bahsedilmiştir.

Tutuklu dosyalara yapılan itirazların da Eyalet Mahkemesi'nce değerlendirildiği, altı aydan fazla tutukluluk süresine haiz dosyaların düzenli olarak gözden geçirildiği, Eyalet Mahkemesi'nce tutuklu dosyalara ilişkin davaların ne kadar hızlı görüldüğünün değerlendirildiği, bu tür derdest dosyaların karara bağlanmama nedeninin ilgili hâkim veya savcı tarafından Eyalet Mahkemesi'ne raporlanması gerektiği yönündeki uygulama dikkate değer görülmüştür.

Eyalet Yüksek Mahkemesi'nde içtihat faaliyetlerinin yanı sıra idari işlerin de yürütüldüğü, Mahkemenin bütçe yönetimi, personelin çalışma koşulları, noter denetimi, birinci ve ikinci devlet sınavları (hâkimlik alımları için), ileri meslek içi eğitim alanlarında da sorumluluk arz eden görevlere haiz olduğu gözlemlenmiştir.

Eyalet Başsavcısı'nın takipsizlik kararına yönelik olarak yapılan itirazı kabul etmediği takdirde şikâyetle bulunanın, tekrar Eyalet Mahkemesi'nce söz konusu kararın incelenmesini talep etme hakkına haiz olduğu, 2011 yılının son aylarında ise Eyalet Yüksek Mahkemesi'nin uzun süreli yargılama gerektiren davalarda tazminat konusunda karar vermek üzere birinci derece mahkeme olarak görev yaptığı bir alanın ortaya çıktığı, Eyalet Yüksek Mahkemesi'nin çok uzun süren davaları incelemesinin nedeninin Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihatlarına dayandığı, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin bazı davaların uzun süreli yargılama süresini gerektirdiği noktasında Almanya için tavsiye niteliğinde kararlar verdiği, bu hususta bir kriterin bulunmadığı, her olayın Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ve Eyalet Yüksek Mahkemesi tarafından münferiden değerlendirildiği, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin göz önünde bulundurduğu kriterlerin Eyalet Yüksek Mahkemesi tarafından da dikkate alındığı ve uygulandığı görülmüştür.

Eyalet Mahkemesi başkanı Sayın Fölster, Alman Eyalet Mahkemesi'nde heyetimize yönelik karşılama konuşması esnasında insan haklarına saygının toplumda sadece yasalarla değil, aynı zamanda bütün toplumu kapsayan bir farkındalığın artırılması ile

sağlanabileceğinin altını çizmiştir. Geniş ve toplumsal mutabakata varıldığında ancak insan haklarına saygılı toplum profilinin oluşabileceğini ifade etmiştir.

İade davalarına ilk ve son derece mahkemesi olarak Eyalet Mahkemesi'nde bakıldığı, başka devletin iade talebinin Eyalet Mahkemesi'ne iletildiği, Eyalet Başsavcısı'nın ise ceza dairesine talepte bulunduğu, ceza dairesinin şartların gerçekleşip gerçekleşmediğini incelediği, bu incelemeyi yaparken başvuran devlet ile Almanya arasında uluslar arası bir sözleşme bulunup bulunmadığına ve fiilin iade kapsamında olup olmadığına bakıldığı, iade uygulamasının ise Eyalet Başsavcısı tarafından gerçekleştirildiği öğrenilmiştir.

Her savcılıkta belli suç tiplerine bakan savcılarının bulunduğu, eyalette bulunan dört ayrı Bölge Başsavcılığı'ndaki başsavcılarının hangi suç türlerine hangi savcının bakacağını belirledikleri, Alman Anayasası'nda savcılık teşkilatından da bahsedildiği, ancak bunun haricinde başka bir düzenlemenin bulunmadığı, bir savcılık teşkilatı kanununun bulunmamasının eksiklik teşkil ettiği yetkililer tarafından samimi bir şekilde ifade edilmiştir. Adalet Bakanı'nın savcılara talimat veremediği, sadece Eyalet Başsavcısı'na emir verdiği, hiçbir başsavcının politik bir memur olmadığı, yalnızca Karlsruhe Federal Başsavcısı'nın politik memur olduğu, gerekirse Karlsruhe Federal Başsavcısı'nın Federal Almanya Adalet Bakanı tarafından görevden alınabileceği, ancak bu durumun değişmesinin Alman hukukçu meslektaşlarımız tarafından temenni edildiği gözlenmiştir. Başsavcının savcılar arasında işbölümü yapabilmesi, bir savcıdan dosya alıp diğer savcıya veya kendisine yönlendirebilmesi hukuk sistemimizle benzerlik arz etmektedir. Savcılarının Adalet Bakanlığı tarafından seçilmesi, sınav ve Bakanlıkça yapılan mülakat sonucunda üç yıllık deneme süresine tabi tutulmaları yönündeki uygulama, hukuk sistemimizdeki mesleğe kabul süreciyle paralellik teşkil etse de Alman savcı meslektaşlarımızın terfilerinin de Adalet Bakanlığı tarafından yapıldığı öğrenilmiştir.

Otopsi işlemleri konusundaki tespit ve gözlemlere değinilecek olursa; cesedin dıştan muayenesi ve olay yeri incelemesi işlemlerinin suç ihtimali olduğu durumlarda yapıldığı, ilk bakışta somut vakada suç emaresine rastlanırsa mutlaka otopsi işleminin gerçekleştirildiği, otopsi işleminin yapılabilmesi için hâkim kararının gerekli olduğu, gecikmesinde sakınca bulunan durumlarda ise savcının kararına istinaden otopsi işlemlerinin yapılabileceği, ölümden sonra defnin gerçekleşmesi halinde tekrar cesedin mezardan çıkarılabilmesi için hâkim kararına ihtiyaç olduğu, otopsinin nasıl yapılması gerekliliğinin ilgili yasada ayrıntılı olarak düzenlendiği görülmüştür. Otopside mutlaka adli tabibin bulunması gerektiği, eskiden

her otopside mutlaka savcılarının da yer aldığı, ancak hali hazırda böyle bir durumun söz konusu olmadığı tespit edilmiştir.

İntihar vakalarında kişinin intihar ettiği konusunda bir kesinlik varsa otopsi yapılmadığı, adam öldürme suçlarında savcının olay yerine gittiği ve otopsiye katıldığı, diğer vakalarda ise savcının olay yerine gitmesine gerek olmadığı belirlenmiştir. Bebek ölümlerinde de mutlaka otopsi işleminin gerçekleştiği, cezaevindeki ölüm olaylarında da istisnasız otopsi işleminin yapıldığı, ayrıca durumdan Eyalet Adalet Bakanlığı'na da bilgi verildiği öğrenilmiştir.

Temel hakların kısıtlanmasına ilişkin durumlarda soruşturma hâkiminin kararına ihtiyaç duyulduğu, tutuklama emrinin çıkarılmasına yönelik karar verilirken fiilin ağırlığına bakıldığı, adam öldürme suçunun tek başına tutuklama nedeni olamayacağı, Federal Anayasa Mahkemesi'nin aynı zamanda kişinin kaçma ihtimali olması gerekliliği üzerinde durduğu gözlemlenmiştir.

Savcının soruşturma iznine gerek kalmaksızın şiddet uygulayan polis hakkında soruşturma açılmasına karar verebildiği, aynı şekilde kamu görevlilerinin işlemiş oldukları suçlarda da soruşturma iznine gerek duyulmadığı, sadece milletvekilleri hakkında özel soruşturma yöntemlerinin bulunduğu hususu yargılama süresini hızlandırıcı bir uygulama örneği olarak telakki edilmiştir. Kamu görevlilerinin işlemiş oldukları suçlarda özel bir soruşturma yönteminin olmaması ve savcının özel izin almaksızın doğrudan soruşturma yetkisine haiz olması adil yargılanma hakkının teminini destekler mahiyettedir.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin ihlal kararlarında kusur izafe edilen kamu görevlisine karşı devletin uğramış olduğu zararlardan dolayı rücu sisteminin işletilmesinin insan hakları standartlarının güçlendirilmesi açısından hukuk sistemimizde de işlerlik kazandırılması gereken yerinde uygulama örneği olarak karşımıza çıkmıştır.

İletişimin tespiti işleminin adam öldürme suçlarında da gerçekleştirilebileceği, bu açıdan adam öldürme suçlarının katalog suç niteliğinde olduğu ifade edilmiştir. Moleküler genetik inceleme için mutlaka mahkeme kararına ihtiyaç olduğu, mağdurun rızası yoksa ancak mahkeme kararıyla incelemeye dair vücudundan örnek alınabileceği uygulamaya yönelik diğer tespitlerdir.

Adli Tıp Kurumu'nun Sağlık Bakanlığı'na bağlı olarak görev yaptığı, geçici olarak tanzim edilen raporlardan sonra yaklaşık 1-3 ay içerisinde kati raporların düzenlenerek adli

makamlara tevdi edildiği, komplike vakalarda en geç 6 ay içerisinde kati raporun hazırlanması gerektiği, Almanya'da ötenazi uygulamasının bulunmadığı, tıbbi anlamda en iyi uygulama standardı ile hukuk alanında en iyi uygulama standardına göre Adli Tıp Kurumu'nun çalışma standartlarını belirlediği gözlemlenmiştir.

Adli Tıp Enstitüsü tarafından üstlenilen görevlerden bazılarının ise, ölüm sebebinin tayini, mağdur, fail ve tanıkların fiziki muayeneleri, kanda alkol tespiti, toksikolojik muayeneler, iz analizleri, kimliklendirme tespitleri, kişinin menşesine dair bilgilerin araştırılması, babalık tespiti, tıbbi ve toksikolojik konularda adli tıp raporlarının hazırlanması olduğu, Asistan Tıbbi Direktör Dr. Gerling tarafından yapılan sunumda dile getirilmiştir. Adli tıbbın uzmanlık alanlarının morfoloji, toksikoloji, travmatoloji, psikopatoloji, trafik tıbbı, babalık, doktor ve meslek hukuku alanlarından oluştuğu belirtilmiştir.

Almanya'da federal polis teşkilatı bünyesinde 16 adet eyalet polis teşkilatı bulunduğu, federal polis teşkilatının havaalanı, tren garları ve büyük gösteriler konusunda yetkili olduğu, eyalet polisinin ise suçla mücadele ve tehlikenin önlenmesi konusunda görev aldığı, bunun dışında federal kriminal dairelerinde komplike suçlar, ağır suçlar ve terör suçlarının ele alındığı gözlemlenmiştir. Yetkililerce Schleswig- Holsteinisches eyalet polis teşkilatının İçişleri Bakanlığı'na bağlı olarak çalıştığı, emniyetin yürütmenin bir parçası olduğu ifade edilmiştir. Alman vatandaşları, AB üyesi vatandaşlar ve diğer vatandaşların Alman polis teşkilatı içerisinde memur olabilecekleri, Alman Federal Anayasası'na riayet edilmesinin polis olmanın başlıca gerekliliklerinden olduğu, polisin devletler hukuku, anayasa hukuku, İslami terör, insan hakları konularında eğitim aldığı, bunun yanında meslek içi eğitimlerinin de aktif olarak devam ettiği, bunun yanı sıra polislere yönelik psikoloji eğitimi ve kültürler arası etkinlik eğitimi de verildiği tespit edilen diğer hususlardır.

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 3'üncü maddesi uyarınca işkence ve kötü muamelenin yasak olduğu, Alman Ceza Muhakemesi Yasası'nın 136'ncı maddesinin (a) bendi gereğince sanığın iradi kararının veya irade özgürlüğünün kötü muamele, aşırı yorgunluğa sebep verme, bedensel müdahale, eziyet, hile, aldatma ve hipnoz yöntemiyle sınırlanamayacağı, yasal olmayan yöntemlerle alınan ifadelerin hukuk sistemlerinde asla korunmadığı tespit edilmiştir.

Ceza davasında hakikatin ortaya çıkmasının ancak hukuk devletinin izin verdiği ölçülerde gerçekleştirilebileceği, ne uğruna olursa olsun hakikatin ortaya çıkarılmasının ceza

hukuku ve ceza muhakemesi hukuku uygulamasında mevcut olmadığı, aynı zamanda Federal Anayasa Mahkemesi'nin de görüşünün bu yönde olduğu belirtilmiştir.

Ceza davalarında mağduru korumaya yönelik önemli önlemlerin alındığı, örneğin duruşmaların kapalı yapıldığı, mağdurun adresinin dosyada bulunmamasının ve sanığın bulunmadığı bir ortamda mağdurun ifadesinin alınmasının bu hususta örnek teşkil ettiği, ayrıca duruşma salonlarının da bu güvenceleri mağdura sağlamaya yönelik olarak dizayn edildiği yerinde görülmüştür. Mağdurun devlete karşı da tazminat davası açabildiği, yaşadığı maddi ve manevi travma, sağlık harcamaları, emeklilik tazminatı ile alakalı olarak devletten talepte bulunabildiği, bu haklardan Alman vatandaşları haricinde Avrupa Birliği'ne üye ülke vatandaşlarının da yararlanabildiği, 3 yıl Federal Almanya'da oturan ve Avrupa Birliği ülke vatandaşı olmayan mağdurların da bu haklardan istifade ettiği öğrenilmiştir. Weisser Ring'in kamuya yararlı bir dernek olarak, 1976 yılından bu yana, suç mağdurları, yakınları ve geride kalan akrabalarına yardım ettiği, suçtan zarar görenlerin menfaatlerini korumak amacıyla resmi faaliyetlerde de bulunduğu yetkililerce dile getirilmiştir. Yoksul mağdurların kendileri tarafından tercih edilen bir avukatın görevlendirilmesi için Sulh Hukuk Mahkemesine bir hukuki danışmanlık yardımı başvurusunda bulunabildikleri, müdahillik hakkı olan mağdurların avukatlık ücretlerinin, belli başlı yoksulluk koşullarına haiz olmaları durumunda devlet kasasından karşılandığı, ancak avukatlık ücretlerinin, devlet kasasından karşılanmasının sadece mahkemenin esas içeriğinin ve hukuki durumun çok karmaşık olduğu ve mağdurların çıkarlarını kendilerinin koruyamayacağı durumlarda mümkün olabildiği, özellikle ağır suçlarda örneğin adam öldürme ve cinsel suçlarda talep edilmesi durumunda, mağdur yoksul olmasa da ücreti devlet tarafından karşılanan bir mağdur avukatı tahsis edilmek zorunda olduğu, cürüm teşkil etmeyen cinsel suçlar ve şiddet suçlarında haklarını yeterli oranda kendi başlarına arayamayan 18 yaşını doldurmamış kişiler ve yetişkin mağdurlar için de yine bir mağdur avukatı tahsis edilmek zorunluluğu bulunduğu, adli müzaheret (ücretsiz hukuki yardım) ve bir mağdur avukatının görevlendirilmesinin davanın her aşamasında mümkün olabildiği öğrenilmiştir. Polis, savcılık ve mahkemenin, gerekçeli bir dilekçe vermesi durumunda, mağdura, hapis cezalarının ve ceza infazı imtiyazlarının başlangıç ve bitiş tarihleri hakkında bilgi vermek zorunda oldukları, kendisine veya bir başka kişiye karşı yapılan kasıtlı bir saldırı ve darp veya başka kişinin yasal nefsi müdafaası sonucunda sağlıksal bir hasara maruz kalan herkesin, Mağdur Tazmin Yasası (OEG) doğrultusunda tazminat talep etme hakkının olduğu dikkatleri çekmiştir. Ayrıca Mağdur Tazmin Yasası, suça maruz kalma sonucunda ortaya çıkan sağlık sorunlarının iyileştirme tedavilerini katkı payı ödemeksizin yaptırma hakkını da içermektedir. İyileştirme tedavileri

kapsamında, psikoterapötik tedavilerin de yer aldığı, 6 aydan daha uzun süren kalıcı sağlık sorunlarının mevcut olması ve bu sorunların hasar derecesinin en az % 25'ini oluşturuyor olması durumunda, yurtiçinde maruz kalınan suç eylemlerinde, mağdurun emekli aylığı talep etme hakkı da bulunmaktadır. Temel emekli aylığının yanı sıra belli başlı koşullar altında, gelire bağlı başkaca emeklilik ödemelerinin de yapılabildiği gözlemlenmiştir. Sonuç olarak Alman hukuk sisteminde mağdur hakları konusunda güvenceli yaklaşım standardının sağlandığı tespit edilmiştir.

Yargı etiği konusunda hâkimler için hangi davranış standartlarının olması gerektiği hususunun Alman hukukçular için önemli olduğu, Almanya'da uzun süredir böyle bir davranış standardı oluşturulması konusunda tartışmalar yapıldığı, eyaletteki hâkimlerin Eyalet Yüksek Mahkemesi Başkanı tarafından davet edilerek bu konuda bir çalışma grubunun oluşturulduğu, yargı etiği konusunun bu toplantılarda tartışıldığı ve sonunda bir çalışma kitabı hazırlandığı öğrenilmiştir. Alman hukuk sisteminde hâkimlerin etik konusunda kendilerini değerlendirmeleri gerektiğinin kabul edildiği, hâkimlerin uyması gereken kuralların eyalet ve federal kanunlarda düzenlendiği, hâkimlerin yapıp yapamayacakları davranışlar konusunda geniş içtihatların mevcut olduğu, Avrupa İnsan Hakları Konvansiyonu ve ulusal mevzuatta hâkimin bir birey ve aynı zamanda toplum genelinde bir kanaat önderi pozisyonunda olduğunun kabul edildiği görülmüştür.

Ziyaretin öncesinde soruşturma sürecinde adli tıp raporlarının hazırlanması ve değerlendirilmesi, yaşama hakkı ve işkence yasağının ihlali sonucu meydana gelen olaylarda etkin soruşturma yöntemi, ölü muayene ve otopsi konu başlıklarına yönelik soruların cevaplarının heyet tarafından Almanya ceza sisteminin anlaşılmasına ışık tutacak şekilde araştırılması ve Avrupa Birliği'ne üye olan bir ülkenin sahip olduğu standartların yerinde görülmesi adına resmi çalışma ziyareti faydalı olmuştur.